

WIZARA YA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA
TAASISI YA ELIMU TANZANIA

MUHTASARI WA MBINU ZA KUFUNDISHIA SOMO LA
URAIA NA MAADILI KWA MWALIMU TARAJALI
ASTASHAHADA YA UALIMU ELIMU MAALUMU

© Taasisi ya Elimu Tanzania, 2019

Toleo la kwanza 2019

ISBN: 978-9976-61-869-3

Taasisi ya Elimu Tanzania

S.L.P. 35094

Dar es Salaam

Tanzania

Simu: +55 222 773 005/ +255 222 771 358

Faksi: +255 222 774 420

Baruapepe: director.general@tie.go.tz

Tovuti: www.tie.go.tz

Muhtasari huu urejelewe kama: Taasisi ya Elimu Tanzania. (2019). Muhtasari wa Mbinu za Kufundishia Somo la Uraia na Maadili kwa Mwalimu Tarajali Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu. Dar es Salaam: Taasisi ya Elimu Tanzania.

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kunakili, kurudufu, kuchapisha, kutafsiri wala kuutoa muhtasari huu kwa namna yoyote ile bila idhini ya maandishi kutoka Taasisi ya Elimu Tanzania.

Idhini

Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu ni ya miaka miwili na yamekusudiwa kumuandaa mwalimu tarajali kuwa mahiri na mwenye uwezo wa kufanya kazi kwa dhati na kwa weledi. Mwalimu huyo atafundisha katika shule za msingi zinazodahili wanafunzi wenye mahitaji maalumu. Mwalimu tarajali atatambuliwa kuwa ni mwalimu baada ya kuhitimu mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu na kufaulu mafunzo ya nadharia na mafunzo ya ualimu kwa vitendo.

Muhtasari huu umeidhinishwa kuwa ni wa Mbinu za Kufundishia Somo la Uraia na Maadili katika Mafunzo ya Ualimu Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu.

Dkt. Lyabwene M. Mtahabwa
Kaimu Kamishna wa Elimu
Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia
S.L.P. 10
Dodoma

Simu: +255 262 963 533
Baruapepe: info@moe.go.tz
Tovuti: www.moe.go.tz

YALIYOMO

Idhini	iii
1.0 Taarifa za Awali	1
1.1 Utangulizi	1
1.2 Muundo wa Muhtasari.....	1
1.3 Sababu za Kuandaa Muhtasari	2
1.4 Malengo ya Elimu Nchini Tanzania	3
1.5 Malengo ya Jumla ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu	4
1.6 Madhumuni ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu	4
1.7 Umahiri wa Jumla wa Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu	5
1.8 Malengo ya Somo la Mbinu za Kufundishia Uraia na Maadili	6
1.9 Upimaji na Tathmini	6
1.10 Muda wa Mafunzo	7
1.11 Maudhui ya Muhtasari	8
2.0 Maudhui ya Muhtasari	9
2.1 Umahiri mkuu na umahiri mahususi wa somo	9
2.2 Maudhui ya Ufundishaji wa Somo	10

Majedwali

Jedwali la 1: Upimaji Endelevu na Upimaji Tamati	7
Jedwali la 2: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Somo la Mbinu za Kufundishia Uraia na Maadili	9
Jedwali la 3: Maudhui ya Somo la Mbinu za Kufundishia Uraia na Maadili	10
Jedwali la 4: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Uraia na Maadili kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Uoni na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona	19
Jedwali la 5: Maudhui ya Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Uraia na Maadili kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Uoni na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona	21
Jedwali la 6: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi katika Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Uraia na Maadili kwa Mwanafunzi mwenye Uziwi na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona	46
Jedwali la 7: Maudhui ya Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Uraia na Maadili kwa Mwanafunzi mwenye Uziwi na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona	49
Jedwali la 8: Umahiri wa Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Uraia na Maadili kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Akili na Mwanafunzi mwenye Usonji	79
Jedwali la 9: Maudhui ya Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Uraia na Maadili kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Akili na Mwanafunzi mwenye Usonji	81
Orodha ya Machapisho	103

1.0 Taarifa za Awali

1.1 Utangulizi

Muhtasari huu wa somo la Mbinu za Kufundishia Uraia na Maadili umeandaliwa kutokana na Mtaala wa Mafunzo ya Ualimu Elimu Maalumu wa mwaka 2019. Muhtasari huu unalenga kumjengea mwalimu tarajali maarifa, stadi na mwelekeo utakaomwezesha kukabiliana na mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni, mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili aliyedahiliwa katika elimu ya msingi.

Ili kumsaidia mkufunzi, yametolewa mapendekezo ya mbinu za kufundishia na kujifunzia, zana/vifaa vya kufundishia na kujifunzia pamoja na upimaji. Mkufunzi anahimizwa kutumia mbinu mbalimbali na zana zinazopatikana kwenye mazingira yanayohusika na upimaji ulioshauriwa kwenye muhtasari huu. Pamoja na mbinu zilizoainishwa kwenye muhtasari huu mkufunzi anaweza kutumia mbinu nyingine tofautitofauti kulingana na mazingira, mahitaji ya mwalimu tarajali na umahiri unaojengwa.

1.2 Muundo wa Muhtasari

Muhtasari huu umegawanyika katika sehemu kuu mbili. Sehemu ya kwanza ina taarifa za awali na sehemu ya pili ni maudhui ya muhtasari.

Sehemu ya kwanza inajumuisha utangulizi, muundo wa muhtasari, sababu za kuandaa muhtasari, malengo ya elimu nchini Tanzania, malengo ya jumla ya mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu, madhumuni ya mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu, umahiri wa jumla wa mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu, malengo ya somo la Mbinu za Kufundishia Uraia na Maadili, upimaji na tathmini na muda wa mafunzo. Sehemu ya pili inajumuisha maudhui ya muhtasari wa somo.

Muhtasari huu pia una umahiri wa jumla ambao utajengwa kwa mwalimu tarajali wa fani ya ulemavu wa uoni, uziwi na ulemavu wa akili. Aidha, kila fani ina umahiri mkuu na umahiri mahususi ambao mwalimu tarajali ataujenga wakati wa ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Uraia na Maadili. Ufundishaji na upimaji utazingatia umahiri wa jumla na umahiri wa fani husika. Katika upimaji endelevu na upimaji tamati kutakuwa na utahini wa fani tatu kama ifuatavyo:

- i) Mbinu za kufundishia somo la Uraia na Maadili kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na uziwikutoona;
- ii) Mbinu za kufundishia somo la Uraia na Maadili kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona;
na
- iii) Mbinu za kufundishia somo la Uraia na Maadili kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji.

1.3 Sababu za Kuandaa Muhtasari

Dira ya elimu na mafunzo inasisitiza kuwapo kwa mwalimu aliye bora kitaaluma na kitaalamu na mwanafunzi mwenye mbinu mbalimbali za kufundishia na kujifunzia somo la Uraia na Maadili ili kukabiliana na changamoto za mahitaji na matarajio ya kielimu kulingana na mabadiliko ya sayansi na teknolojia.

Mwelekeo wa dira na mpango wa elimu kwa ujumla ni kumuandaa mwalimu mwenye ujuzi wa kumfundisha mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni, uziwi, akili na usonji katika shule za msingi kwa kuzingatia misingi, kanuni na mielekeo inayopasa. Mwalimu tarajali wa somo la Hisabati kwa ajili ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni, uziwi, ulemavu wa akili na ulemavu wa usonji anahitaji kupata ujuzi wa kuweza kuyatumia vema mazingira yake katika kumwezesha mwanafunzi.

1.4 Malengo ya Elimu Nchini Tanzania

Elimu inayotolewa ni ya kurithisha maarifa, stadi na mielekeo bora kutoka kwa vizazi vilivyopita hadi vizazi vya wakati huu na vijavyo. Hivyo, yafuatayo ndiyo malengo makuu ya elimu nchini:

- a) kuendeleza na kukuza maendeleo, kuboresha haiba ya wananchi wa Tanzania, rasilimali zao na matumizi bora ya rasilimali hizo katika kuleta maendeleo ya mtu binafsi na ya kitaifa;
- b) kukuza tabia ya kuthamini utamaduni, mila na desturi za Watanzania;
- c) kukuza upatikanaji wa fursa za kusoma, kuandika na kuhesabu, matumizi sahihi ya maarifa na stadi za kijamii, kisayansi, kiufundi, kiteknolojia, kitaalamu na aina nyingine za maarifa na ujuzi, kwa ajili ya maendeleo na kuboresha hali ya mtu na jamii;
- d) kukuza na kuendeleza kujiamini, kudadisi, weledi na kuheshimu utu wa mtu na haki za binadamu na kuwa tayari kufanya kazi kwa kujiendeleza na kwa maendeleo ya Taifa;
- e) kuwezesha na kupanua mawanda ya kujipatia maarifa, kuboresha na kukuza stadi za kiakili, utendaji, uzalishaji na nyingine zinazotakiwa katika kukidhi mabadiliko ya mahitaji kiuchumi;
- f) kumwezesha kila raia kuelewa misingi ya katiba ya nchi pamoja na kuthamini haki za binadamu na uraia, wajibu na majukumu yanayoendana nayo;
- g) kukuza utashi wa kupenda na kuheshimu kazi za kujiajiri na kuajiriwa na kuboresha utendaji kazi katika sekta za uzalishaji na huduma;
- h) kujenga misingi ya maadili yanayokubalika kitaifa na ushirikiano wa kitaifa na kimataifa, amani na sheria kwa njia ya kujifunza;
- i) kuwezesha kuwapo kwa matumizi sahihi, usimamizi na utunzaji wa mazingira; na
- j) kujenga tabia na utamaduni wa kuwakubali watu wenye ulemavu na kuwashirikisha kwenye nyanja zote za maisha kwa maendeleo ya Taifa.

1.5 Malengo ya Jumla ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu

Mafunzo ya Ualimu Elimu Maalumu yana malengo yafuatayo:

- a) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika nadharia za saikolojia ya elimu, malezi, ushauri na huduma kwa watu wenye ulemavu;
- b) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika kugundua na kubuni njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia ;
- c) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika uchambuzi wa mtaala na vifaa vya mtaala;
- d) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika kumudu stadi kuu za masomo ya lugha, sanaa na maendeleo ya sayansi na teknolojia;
- e) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika kufanya upimaji na tathmini ya maendeleo katika elimu;
- f) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika stadi za uongozi na utawala katika elimu; na
- g) kujenga umahiri wa mwalimu tarajali katika kumfundisha mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu.

1.6 Madhumuni ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu

Mwishoni mwa mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu ya muda wa miaka miwili, mwalimu tarajali aweze:

- a) kutafsiri mtaala wa Elimu ya Msingi na Mihtasari yake katika masomo darasani;
- b) kuandaa na kutumia njia shirikishi katika ufundishaji/ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi;
- c) kubuni, kuendeleza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji katika elimu ya msingi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi;
- d) kufanya tafiti tatu za kielimu ili kuwabaini, kuwaendeleza na kuwasaidia wanafunzi wenye mahitaji maalumu katika shule za msingi;
- e) kurithisha desturi, maadili na tabia zinazokubalika kwa wanafunzi wa shule za msingi;
- f) kuchagua, kupanga, kusimamia na kuongoza vipindi darasani katika shule za msingi;
- g) kufundisha kwa ufanisi masuala mtambuka; na

- h) kutunga na kusahihisha majaribio na mitihani inayoendana na Mtaala wa elimu ya msingi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi katika nyanja zote tatu za kujifunza.

1.7 Umahiri wa Jumla wa Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu

Umahiri mkuu wa mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu umejikita katika kumuandaa mwalimu tarajali aweze:

- a) kumbaini mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu, kujenga misingi ya kukubalika kwa wenzake, kwa jamii na kumpatia afua stahiki;
- b) kutumia mazingira wezeshi ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu;
- c) kutumia njia mbalimbali za mawasiliano na teknolojia saidizi kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi;
- d) kutumia mbinu mbalimbali katika kutambua vipaji walivyonyo wanafunzi wenye mahitaji maalumu na namna ya kuviendeleza;
- e) kufanya tafiti tuzi za kielimu kwa wanafunzi ili kuwabaini na kuwasaidia wale wenye mahitaji maalumu katika shule za msingi;
- f) kutumia misingi na stadi za uongozi katika kuongoza taasisi mbalimbali za elimu;
- g) kutumia, kutunza na kukarabati vifaa saidizi vya wanafunzi wenye mahitaji maalumu;
- h) kutumia sanaa na michezo rekebifu katika kuibua na kuendeleza vipaji mbalimbali vya wanafunzi wenye mahitaji maalumu;
- i) kutumia misingi ya ufundishaji na ujifunzaji kufundishia masomo ya taaluma;
- j) kujenga umahiri wa masomo kwa mwalimu tarajali utakaomwezesha kuelewa masomo vema na hivyo kumfundisha mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu; na
- k) kushirikiana na familia za wanafunzi wenye mahitaji maalumu katika kuwajengea wanafunzi hao kujiamini, tabia ya kujifunza na kukuza vipaji walivyonyo.

1.8 Malengo ya Somo la Mbinu za Kufundishia Uraia na Maadili

Muhtasari huu wa Elimu maalumu umeandaliwa ili kumwezesha mwalimu tarajali kufikia malengo yafuatayo:

- a) kutumia misingi ya ufundishaji na ujifunzaji wa Elimu ya Uraia na Maadili;
- b) kutambua maandiko/machapisho ya kufundishia na kujifunzia Elimu ya Uraia na Maadili;
- c) kufanya maandalizi ya kutekeleza ufundishaji na ujifunzaji wa Elimu ya Uraia na Maadili katika mazingira ya Elimu Jumuishi; na
- d) kutumia upimaji na tathmini katika Elimu ya Uraia na Maadili.

1.9 Upimaji na Tathmini

Muhtasari huu umependekeza mbinu mbalimbali za upimaji na tathmini kwa kuzingatia mahitaji ya mwalimu tarajali wakati wa mchakato wa ujifunzaji wa kozi ya Ualimu. Upimaji tamati utafanywa na Baraza la Mitihani la Tanzania na utakuwa na alama 50. Upimaji endelevu utafanywa na mkufunzi wakati mchakato wa ufundishaji na ujifunzaji unaendelea na utakuwa na alama 50.

Upimaji huu unahusisha majaribio, kazimradi, kazi binafsi, mkoba wa kazi, kazi kwa vitendo na mitihani ya mwisho wa muhula. Uzito wa kila aina ya upimaji umeoneshwa katika jedwali lifuatalo:

Jedwali namba 1: Upimaji Endelevu na Upimaji Tamati

Vipengele	Njia za Upimaji	Mwaka				Idadi	Alama %
		Mwaka wa I		Mwaka wa II			
		Muhula wa I	Muhula wa II	Muhula wa I	Muhula wa II		
Ufundishaji	Majaribio	2	2	2	2	8	10
	Kazimradi	1	-	1	-	2	5
	Kazi binafsi	2	2	2	2	8	5
	Kazi kwa vitendo	1	1	1	-	3	5
	Mkoba wa kazi	1	1	1	-	3	5
	Mtihani wa mwisho wa muhula	1	1	1		3	20
Upimaji endelevu							50
Upimaji tamati: Mtihani wa Baraza la Mitihani la Tanzania					1	1	50
Jumla ya alama za upimaji endelevu na upimaji tamati							100

1.10 Muda wa Mafunzo

Muhtasari huu wa somo la Uraia na Maadili kwa fani ya ulemavu wa uoni, uziwi na ulemavu wa akili umekusudiwa kukamilishwa kwa kipindi cha miaka miwili. Mtazamo wa somo hili ni kumjengea mwalimu tarajali misingi muhimu ya maarifa ya somo la Uraia na Maadili itakayomwezesha kuwafundisha kikamilifu wanafunzi wenye mahitaji maalumu kumudu ujifunzaji katika elimu ya msingi. Wanafunzi hao ni wenye ulemavu wa uoni, uziwi, uziwikutoona, ulemavu wa akili na usonji.

1.11 Maudhui ya Muhtasari

Maudhui ya muhtasari yamepangwa katika jedwali yakihusisha umahiri mkuu, umahiri mahususi, shughuli za kutendwa na mwalimu tarajali, vigezo vya upimaji, viwango vya utendaji na idadi ya vipindi.

1.11.1 Umahiri

Ni uwezo wa kufikiri na kutenda kwa ufanisi

1.11.2 Umahiri Mkuu

Ni uwezo wa kutenda jambo kwa ufanisi unaokusudiwa kufikiwa na mwalimu tarajali baada ya kujifunza kwa muda fulani. Hujengwa na umahiri mahususi kadhaa atakaojenga mwalimu tarajali kwa kutenda shughuli mbalimbali

1.11.3 Umahiri Mahususi

Ni uwezo atakaojengewa mwalimu tarajali katika kutenda shughuli mbalimbali kwa muda maalumu

1.11.4 Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali

Ni vitendo ambavyo mwalimu tarajali anapaswa kuvifanya ili kufikia umahiri mahususi uliokusudiwa

1.11.5 Vigezo vya Upimaji

Ni viwango vya ufanisi wa utendaji wa mwalimu tarajali ili kufikia umahiri mahususi

1.11.6 Viwango vya Utendaji

Ni kiasi cha ufikiwaji wa vigezo vya kila shughuli anayotenda mwalimu tarajali

1.11.7 Idadi ya Vipindi

Idadi ya vipindi ni makadirio ya muda utakaotumika katika kufundisha na kujifunza kwa kuzingatia uzito wa umahiri mahususi na shughuli za kutendwa na mwalimu tarajali. Makadirio haya ya muda yamewekwa kwa mfumo wa vipindi ambapo kila kipindi ni dakika sitini. Somo hili litakuwa na kipindi kimoja kwa wiki. Hata hivyo, mapendekezo haya ya idadi ya vipindi yanaweza kubadilika kulingana na mazingira ya kufundishia na kujifunzia

2.0 Maudhui ya Muhtasari

2.1 Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Somo

Jedwali namba 2: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Somo la Mbinu za Kufundishia Uraia na Maadili

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1.0 Kutumia misingi ya ufundishaji na ujifunzaji katika Elimu ya Uraia na Maadili	1.1 Kufundisha na kujifunza kwa kujenga umahiri wa kiraia 1.2 Kuchambua masuala chanya na hasi ya serikali/siasa 1.3 Uhusishi wa dhana tata unaojengwa na uzoefu wa mwalimu tarajali 1.4 Uhusishi wa umahiri wa elimu ya Uraia na Maadili na Katiba ya Jamhuri ya Muungano
2.0 Kutumia upimaji na tathmini katika ufundishaji na ujifunzaji wa elimu ya Uraia na Maadili	2.1 Kufafanua dhana ya upimaji na tathimini katika kupima na kutathmini elimu ya Uraia na Maadili 2.2 Kutumia zana za upimaji katika elimu ya Uraia na Maadili 2.3 Kutumia tathmini katika ufundishaji na ujifunzaji wa elimu ya Uraia na Maadili

2.2 Maudhui ya Ufundishaji wa Somo

Jedwali namba 3: Maudhui ya Somo la Mbinu za Kufundishia Uraia na Maadili

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
1.0 Kutumia misingi ya ufundishaji na ujifunzaji katika elimu ya Uraia na Maadili	1.1 Kufundisha na kujifunza kwa kujenga umahiri wa kiraia	a) Kueleza dhana ya umahiri wa kiraia	Dhana ya umahiri wa kiraia imeelezwa.	Anaelezea maana ya umahiri wa kiraia.	Anaelezea maana na sifa ya umahiri wa kiraia.	Anaelezea maana, sifa na umuhimu wa umahiri wa kiraia na kutoa mifano.	Anaelezea maana, sifa na umuhimu wa umahiri wa kiraia na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	1
		b) Kufafanua umuhimu wa kujenga umahiri wa kiraia	Umuhimu wa kujenga umahiri wa kiraia umefafanuliwa kwa hoja tano.	Anafafanua umuhimu wa kujenga umahiri wa kiraia kwa kutoa hoja mbili.	Anafafanua umuhimu wa kujenga umahiri wa kiraia kwa kutoa hoja tatu.	Anafafanua umuhimu wa kujenga umahiri wa kiraia kwa kutoa hoja nne na kutoa mifano.	Anafafanua umuhimu wa kujenga umahiri wa kiraia kwa kutoa hoja tano na kutoa mifano kwa kuhusianisha na mazingira halisi.	
		c) Kubainisha mambo ya kuzingatia katika kujenga umahiri wa kiraia	Mambo sita ya kuzingatia katika kujenga umahiri wa kiraia yamebainishwa.	Anabainisha mambo mawili ya kuzingatia katika kujenga umahiri wa kiraia.	Anabainisha mambo matatu ya kuzingatia katika kujenga umahiri wa kiraia.	Anabainisha mambo matano ya kuzingatia katika kujenga umahiri wa kiraia kwa kutoa mifano.	Anabainisha mambo sita ya kuzingatia katika kujenga umahiri wa kiraia kwa kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kubuni mbinu za uchopekaji wa ujenzi wa umahiri wa kiraia	Mbinu sita za uchopekaji wa ujenzi wa umahiri wa kiraia zimebuniwa.	Anabuni mbinu mbili za uchopekaji kwa ajili ya ujenzi wa umahiri wa kiraia.	Anabuni mbinu tatu za uchopekaji kwa ajili ya ujenzi wa umahiri wa kiraia.	Anabuni mbinu tano za uchopekaji kwa ajili ya ujenzi wa umahiri wa kiraia kwa kutoa mifano.	Anabuni mbinu sita za uchopekaji kwa ajili ya ujenzi wa umahiri wa kiraia kwa kutoa mifano na kuwaelezea wenzake.	
	1.2 Kuchambua masuala chanya na hasi ya serikali/siasa	a) Kubaini masuala chanya na hasi ya serikali/siasa	Masuala matano chanya na hasi ya serikali/siasa yamebainishwa. (uongozi, shughuli za maendeleo, vyombo vya habari, ulinzi na usalama, na usimamizi wa raslimali za nchi).	Anabainisha masuala mawili chanya na hasi ya serikali/siasa.	Anabainisha masuala matatu chanya na hasi ya serikali/siasa kwa kuainisha maeneo ambayo yanaweza kujitokeza.	Anabainisha masuala manne chanya na hasi ya serikali/siasa kwa kuainisha maeneo ambayo yanaweza kujitokeza.	Anabainisha masuala matano chanya na hasi ya serikali/siasa kwa kuainisha maeneo ambayo yanaweza kujitokeza.	1

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kufafanua umuhimu wa kuwawezesha wanafunzi kuchanganua masuala chanya na hasi ya serikali/siasa	Umuhimu wa kuwawezesha wanafunzi kuchanganua masuala chanya na hasi ya serikali/siasa umefafanuliwa.	Anafafanua umuhimu wa kuwawezesha wanafunzi kuchanganua masuala chanya na hasi ya serikali/siasa kwa kutoa hoja mbili.	Anafafanua umuhimu wa kuwawezesha wanafunzi kuchanganua masuala chanya na hasi ya serikali/siasa kwa kutoa hoja tatu.	Anafafanua umuhimu wa kuwawezesha wanafunzi kuchanganua masuala chanya na hasi ya serikali/siasa kwa kutoa hoja nne na mifano	Anafafanua umuhimu wa kuwawezesha wanafunzi kuchanganua masuala chanya na hasi ya serikali/siasa kwa kutoa hoja tano, mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
		c) Kuchanganua masuala ya serikali/siasa	Masuala ya serikali/siasa yamechanganuliwa (kuchambua chanzo cha taarifa, namna ya kuweka maoni, uibuaji wa maswali na utoaji wa maoni).	Anachanganua masuala ya serikali/siasa bila kuchambua chanzo cha taarifa.	Anachanganua masuala ya serikali/siasa kwa kuchambua chanzo cha taarifa na namna ya kuyaweka maoni yake.	Anachanganua masuala ya serikali/siasa kwa kuchambua chanzo cha taarifa, namna ya kuyaweka maoni, na uibuaji wa maswali.	Anachanganua masuala ya serikali/siasa kwa kuchambua chanzo cha taarifa, namna ya kuweka maoni, uibuaji wa maswali na utoaji wa maoni kwa kutoa mifano halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	1.3 Kuhusisha dhana tata zinazojengwa na uzoefu wa mwalimu tarajali	a) Kubainisha dhana tata zilizopo kwenye elimu ya Uraia	Dhana tata sita zilizopo kwenye elimu ya Uraia zimebainishwa.	Anabainisha dhana tata tatu zilizopo kwenye elimu ya Uraia.	Anabainisha dhana tata nne zilizopo kwenye elimu ya Uraia kwa kuonesha uhusiano uliopo.	Anabainisha dhana tata tano zilizopo kwenye elimu ya Uraia kwa kuonesha uhusiano uliopo.	Anabainisha dhana tata sita zilizopo kwenye elimu ya Uraia kwa kuonesha uhusiano uliopo.	1
		b) Kuhusianisha dhana zinazojengwa na uzoefu wa mwalimu tarajali	Dhana zinazojengwa na uzoefu wa mwalimu tarajali zimehusianishwa.	Anahusianisha dhana za Uraia na Maadili zinazojengwa.	Anahusianisha dhana za Uraia na Maadili zinazojengwa na uzoefu wake.	Anahusianisha dhana za Uraia na Maadili zinazojengwa na uzoefu wake kwa kutoa mifano.	Anahusianisha dhana za Uraia na Maadili zinazojengwa na uzoefu wake kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
		c) Kueleza mambo tata ya kuzingatia katika kuhusisha dhana tata na uzoefu wa mwalimu tarajali	Mambo tata sita ya kuzingatia katika kuhusisha dhana tata na uzoefu wa mwalimu tarajali yameelezwa.	Anaelezea mambo tata matatu na kuhusisha na uzoefu wake.	Anaelezea mambo tata manne na kuhusisha na uzoefu wake.	Anaelezea mambo tata matano na kuhusisha na uzoefu wake kwa kutoa mifano.	Anaelezea mambo tata sita na kuhusisha na uzoefu wake kwa kutoa mifano kwa kutumia mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	1.4 Kuhusisha Umahiri wa Elimu ya Uraia na Maadili na Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania	a) Kubaini vipengele vya Katiba vyenye uhusiano na elimu ya Uraia na Maadili	Vipengele vinne vya Katiba vyenye uhusiano na elimu ya Uraia na Maadili vimebainishwa.	Anabainisha vipengele viwili vya Katiba vyenye uhusiano na elimu ya Uraia na Maadili.	Anabainisha vipengele vitatu vya Katiba vyenye uhusiano na elimu ya Uraia na Maadili.	Anabainisha vipengele vinne vya Katiba vyenye uhusiano na elimu ya Uraia na Maadili.	Anabainisha vipengele vinne vya Katiba vyenye uhusiano na elimu ya Uraia na Maadili na kutoa mifano halisi.	1
		b) Kubainisha haki za binadamu katika Katiba	Haki nne za binadamu katika Katiba zimebainishwa.	Anabainisha haki moja ya binadamu katika Katiba.	Anabainisha haki mbili za binadamu katika Katiba.	Anabainisha haki tatu za binadamu katika Katiba na kutoa mifano.	Anabainisha haki nne za binadamu katika Katiba na kutoa mifano kulingana na mzaingira halisi.	
		c) Kuelezea umuhimu wa katiba katika maendeleo na ustawi wa wananchi	Umuhimu wa katiba katika maendeleo na ustawi wa wananchi umeelezwa kwa kutoa hoja tano.	Anaelezea umuhimu wa katiba katika maendeleo na ustawi wa wananchi kwa kutoa hoja mbili.	Anaelezea umuhimu wa katiba katika maendeleo na ustawi wa wananchi kwa kutoa hoja tatu.	Anaelezea umuhimu wa katiba katika maendeleo na ustawi wa wananchi kwa kutoa hoja nne na mifano.	Anaelezea umuhimu wa katiba katika maendeleo na ustawi wa wananchi kwa kutoa hoja tano na kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
2.0 Kutumia upimaji na tathmini katika ufundishaji na ujifunzaji wa elimu ya Uraia na Maadili	2.1 Kufafanua dhana ya upimaji na tathmini katika kupima na kutathmini elimu ya Uraia na Maadili	a) Kufasili dhana ya upimaji katika elimu ya Uraia na Maadili	Dhana ya upimaji imefasiliwa.	Anafasili maana ya upimaji.	Anafasili maana na umuhimu wa upimaji.	Anafasili maana na umuhimu wa upimaji kwa kutoa mifano.	Anafasili maana ya upimaji na umuhimu wake kwa kutoa mifano kulingana na ufundishaji wa somo la Uraia na Maadili.	1
		b) Kufafanua faida za upimaji katika elimu ya Uraia na Maadili	Faida tano za Upimaji katika elimu ya Uraia na Maadili zimefafanuliwa.	Anafafanua faida mbili za upimaji katika elimu ya Uraia na Maadili.	Anafafanua faida tatu za upimaji katika elimu ya Uraia na Maadili.	Anafafanua faida nne za upimaji katika elimu ya Uraia na Maadili kwa kutoa mifano.	Anafafanua faida tano za upimaji katika elimu ya Uraia na Maadili kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	
		c) Kubainisha mambo ya kuzingatia katika upimaji wa elimu ya Uraia na Maadili	Mambo matano ya kuzingatia katika upimaji wa elimu ya Uraia na Maadili yamebainishwa.	Anabainisha mambo mawili ya kuzingatia katika upimaji wa elimu ya Uraia na Maadili.	Anabainisha mambo matatu ya kuzingatia katika upimaji wa elimu ya Uraia na Maadili.	Anabainisha mambo manne ya kuzingatia katika upimaji wa elimu ya Uraia na Maadili kwa kutoa mifano.	Anabainisha mambo matano ya kuzingatia katika upimaji wa elimu ya Uraia na Maadili kwa kuzingatia nyanja tatu za ujifunzaji.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.2 Kutumia zana za upimaji katika elimu ya Uraia na Maadili	a) Kubainisha zana za upimaji wa elimu ya Uraia na Maadili	Zana tano za upimaji wa elimu ya Uraia na Maadili zimebainishwa (Mazoezi, majaribio, kazimradi, hojaji na maswali dodoso).	Anabainisha zana mbili za upimaji wa elimu ya Uraia na Maadili.	Anabainisha zana tatu za upimaji wa elimu ya Uraia na Maadili.	Anabainisha zana nne za upimaji wa elimu ya Uraia na Maadili kwa kutoa mifano.	Anabainisha zana tano za upimaji wa elimu ya Uraia na Maadili na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	1
		b) Kuelezea dhana ya jedwali la utahini	Dhana ya jedwali la utahini imeelezwa (maana, umuhimu, sifa na faida).	Anaelezea maana ya jedwali la utahini.	Anaelezea maana na umuhimu wa jedwali la utahini.	Anaelezea maana, umuhimu na sifa za jedwali la utahini.	Anaelezea maana, umuhimu, sifa na faida za jedwali la utahini.	
		c) Kubaini vipengele vya jedwali la utahini	Vipengele vinne vya jedwali la utahini vimebainishwa.	Anabainisha kipengele kimoja cha jedwali la utahini.	Anabainisha vipengele viwili vya jedwali la utahini.	Anabainisha vipengele vitatu vya jedwali la utahini kwa kutoa mifano.	Anabainisha vipengele vinne vya jedwali la utahini na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kutunga maswali ya upimaji wa umahiri wa wanafunzi kwa kuzingatia jedwali la utahini	Maswali ya upimaji wa umahiri wa wanafunzi kwa kuzingatia vipengele vitano vya jedwali la utahini yametungwa.	Anatunga swali kwa kuzingatia vipengele vya malengo ya utahini na umahiri unaopimwa.	Anatunga swali kwa kuzingatia vipengele vya malengo ya utahini, umahiri unaopimwa na ngazi za nyanja za upimaji.	Anatunga swali kwa kuzingatia vipengele vya malengo ya utahini, umahiri unaopimwa, ngazi za nyanja za upimaji na idadi ya maswali na alama.	Anatunga swali kwa kuzingatia vipengele vya malengo ya utahini, umahiri unaopimwa, ngazi za nyanja za upimaji, idadi ya maswali na alama kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya wanafunzi.	
		e) Kuandaa mwongozo wa usahihishaji	Mwongozo wa usahihishaji umeandaliwa kwa kuzingatia vipengele vitano.	Anaandaa mwongozo wa usahihishaji kwa kuzingatia vipengele viwili.	Anaandaa mwongozo wa usahihishaji kwa kuzingatia vipengele vitatu.	Anaandaa mwongozo wa usahihishaji kwa kuzingatia vipengele vinne kwa kutoa mifano.	Anaandaa mwongozo wa usahihishaji kwa kuzingatia vipengele vitano na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya wanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.3 Kutumia tathmini katika ufundishaji na ujifunzaji wa elimu ya Uraia na Maadili	a) Kufasili tathmini na madhumuni yake katika somo la Uraia na Maadili	Tathmini na madhumuni yake katika somo la Uraia na Maadili imefasiliwa.	Anafasili tathmini.	Anafasili tathmini kwa kuelezea madhumuni yake.	Anafasili tathmini, kwa kuelezea madhumuni yake na kutoa mifano.	Anafasili tathmini kwa kuelezea madhumuni yake na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	1
		b) Kubainisha mambo ya kuzingatia wakati wa kufanya tathmini	Mambo matano ya kuzingatia wakati wa kufanya tathmini yamebainishwa.	Anabainisha mambo mawili ya kuzingatia wakati wa kufanya tathmini.	Anabainisha mambo matatu ya kuzingatia wakati wa kufanya tathmini.	Anabainisha mambo manne ya kuzingatia wakati wa kufanya tathmini.	Anabainisha mambo matano ya kuzingatia wakati wa kufanya tathmini na kutoa mifano halisi.	
		c) Kubainisha aina za tathmini	Aina nne za tathmini zimebainishwa.	Anabainisha aina moja ya tathmini .	Anabainisha aina mbili za tathmini.	Anabainisha aina tatu za tathmini kwa kutoa mifano	Anabainisha aina nne za tathmini kwa kutoa mifano na kuzingatia mahitaji ya wanafunzi.	

Jedwali namba 4: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Uraia na Maadili kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Uoni na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
<p>1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>1.2 Kutumia kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>1.3 Kutumia azimio la kazi na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>
<p>2.0 Kutumia njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>2.1 Kutumia njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.2 Kutumia mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
	<p>2.3 Kushirikiana na wadau wa elimu katika kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.4 Kuandaa mpango binafsi “Individualized Educational Programme” (IEP) wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.5 Kutumia Teknolojia ya TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>
<p>3.0 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>3.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi</p> <p>3.2 Kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi</p> <p>3.3 Kuhifadhi zana za kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya matumizi endelevu</p>

Jedwali namba 5: Maudhui ya Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Uraia na Maadili kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Uoni na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya muhtasari (maana na umuhimu) imefafanuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anafafanua maana ya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na umuhimu wa muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, umuhimu na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, umuhimu na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	4
		b) Kueleza vipengele vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Vipengele sita vya muhtasari vimeelezwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anaelezea vipengele viwili vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaelezea vipengele vitatu vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaelezea vipengele sita vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anaelezea vipengele sita vya muhtasari na kuvitofautisha kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutafsiri vipengele sita vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Vipengele sita vya muhtasari vimetafsiriwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anatafsiri vipengele viwili vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anatafsiri vipengele vitatu vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anatafsiri vipengele vinne vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anatafsiri vipengele sita vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano kwa kuhusianisha na mazingira.	
	1.2 Kutumia kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya kitabu cha kiada	Dhana ya kitabu cha kiada imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu).	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana za kitabu cha kiada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada, sifa zake na umuhimu wake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada, sifa zake, umuhimu wake na jinsi ya kukitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kufafanua dhana ya kitabu cha ziada	Dhana ya kitabu cha ziada imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu).	Anafafanua maana ya kitabu cha ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na sifa za kitabu cha ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya kitabu cha ziada, sifa na umuhimu wake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya kitabu cha ziada, sifa, umuhimu wake na kukitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
		c) Kufafanua dhana ya mwongozo wa mwalimu	Dhana ya mwongozo wa mwalimu imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu).	Anafafanua maana ya mwongozo wa mwalimu.	Anafafanua maana ya mwongozo wa mwalimu na sifa zake.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa mwongozo wa mwalimu.	Anafafanua maana, sifa, na umuhimu wa mwongozo wa mwalimu kwa kuhusianisha na muhtasari.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kuchambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona vimechambuliwa.	Anachambua kitabu cha kiada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada na ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuhusianisha na muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
	1.3 Kutumia azimio la kazi na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya azimio la kazi	Dhana ya azimio la kazi imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu).	Anafafanua maana ya azimio la kazi.	Anafafanua maana na sifa ya azimio la kazi.	Anafafanua maana, sifa, na umuhimu wa azimio la kazi.	Anafafanua maana, sifa, na umuhimu wa azimio la kazi na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha vipengele vya azimio la kazi	Vipengele kumi na moja vya azimio la kazi vimebainishwa.	Anabainisha vipengele sita vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele nane vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele kumi vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele kumi na moja vya azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
		c) Kuandaa azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Azimio la kazi limeandaliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anaandaa azimio la kazi kwa kuzingatia vipengele vinne.	Anaandaa azimio la kazi kwa kuzingatia vipengele sita.	Anaandaa azimio la kazi kwa kuzingatia vipengele nane.	Anaandaa azimio la kazi kwa kuzingatia vipengele kumi na moja.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kufafanua dhana ya andalio la somo	Dhana ya andalio la somo imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu).	Anafafanua maana ya andalio la somo.	Anafafanua maana na umuhimu wa andalio la somo.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa andalio la somo na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa andalio la somo na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala na kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
		e) Kufafanua vipengele vya andalio la somo	Vipengele vinne vya andalio la somo vimefafanuliwa.	Anafafanua kipengele kimoja cha andalio la somo.	Anafafanua kipengele cha kwanza na cha pili cha andalio la somo.	Anafafanua kipengele cha kwanza, cha pili na cha tatu cha andalio la somo.	Anafafanua kipengele cha kwanza, cha pili, cha tatu na cha nne cha andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		f) Kuandaa Andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Andalio la somo limeandaliwa kwa kuzingatia hatua nne kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa andalio la somo kwa kuzingatia hatua moja.	Anaandaa andalio la somo kwa kuzingatia hatua mbili.	Anaandaa andalio la somo kwa kuzingatia hatua tatu. na kutoa mifano.	Anaandaa andalio la somo kwa kuzingatia hatua nne na kutoa mifano.	
		g) Kueleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio na andalio la somo	Uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio na andalio la somo umeelezwa.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari na mwongozo.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada na cha ziada.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, cha ziada, azimio la kazi na kutoa mifano.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, cha ziada, azimio la kazi na andalio la somo na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		h) Kufafanua dhana ya nukuu za somo	Dhana ya nukuu za somo imefafanuliwa (maana, sifa umuhimu na vigezo).	Anafafanua maana na sifa za nukuu za somo.	Anafafanua maana, sifa umuhimu na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu za somo.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu, vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu kwa kufuata muhtasari wa somo, vitabu na marejeo.	Anafafanua maana, umuhimu na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu za somo kwa kufuata muhtasari wa somo, vitabu, marejeo na kutumia nukuu za somo katika kufundisha na kujifunzia.	
		i) Kueleza dhana ya shajara ya somo	Dhana ya shajara imeelezwa (maana, vipengele na umuhimu).	Anaeleza maana ya shajara ya somo.	Anaeleza maana na vipengele vya shajara katika kufundishia na kujifunzia.	Anaeleza maana, vipengele na umuhimu wa shajara katika kufundishia na kujifunzia.	Anaeleza maana, vipengele na umuhimu katika kufundishia na kujifunzia shajara na kuitumia katika kufundishia na kujifunzia.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
2.0 Kutumia njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	2.1 Kutumia njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi (maana, sifa, aina na umuhimu).	Anafafanua maana ya njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, sifa na aina za njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, sifa, aina na umuhimu wa njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, sifa, aina, umuhimu na kutumia njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	4
		b) Kubainisha mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji zimebainishwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha mbinu moja za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha mbinu mbili za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha mbinu tatu za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kulingana na mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kufafanua dhana ya mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona imefafanuliwa (maana, aina, umuhimu).	Anafafanua maana ya mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na aina za mikakati mitatu ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa mikakati minne ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina, umuhimu wa mikakati sita ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
	2.2 Kutumia mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) kufafanua dhana ya mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi	Mbinu za kufundishia na kujifunzia zimefafanuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi (maana, aina na umuhimu).	Anafafanua maana ya mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na aina za mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina, umuhimu wa mbinu za kufundishia na kujifunzia na kuzitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kurekebisha mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia alama mguso, mbinu sikizi, mazingira rafiki na muda	Mbinu za kufundishia na kujifunzia zimekebisha kwa kuzingatia alama mguso, mbinu sikizi, mazingira rafiki na muda.	Anarekebisha mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia alama mguso.	Anarekebisha mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia alama mguso na mbinu sikizi.	Anarekebisha mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia alama mguso, mbinu sikizi na mazingira rafiki kwa kutoa mifano.	Anarekebisha mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia alama mguso, mbinu sikizi mazingira rafiki na muda kwa kutoa mifano kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	
		c) Kueleza mbinu za ufundishaji na ujifunzaji	Mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji zimeelezwa.	Anaeleza mbinu moja katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza mbinu mbili katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza mbinu tatu katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza mbinu nne katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kufafanua mbinu za kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mbinu za kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji zimefafanuliwa. (motisha, ushirikiano, maelekezo, kutilia mkazo, shughuli na kubembeleza).	Anafafanua mbinu za motisha na ushirikiano katika kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua mbinu za motisha, ushirikiano na maelekezo katika kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua mbinu za motisha, ushirikiano, maelekezo na kutilia mkazo katika kuendeleza ufundishaji.	Anafafanua mbinu za motisha, ushirikiano, maelekezo, kutilia mkazo, shughuli na kubembeleza katika kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji.	
		e) Kuchambua mbinu za ufundishaji na ujifunzaji za mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimechambuliwa.	Mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji za mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimechambuliwa.	Anachambua mbinu tatu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua mbinu tano za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.3 Kushirikiana na wadau wa elimu katika kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya wadau wa elimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya wadau wa elimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona imefafanuliwa (maana, aina na umuhimu).	Anafafanua maana ya wadau wa elimu.	Anafafanua maana na aina za wadau wa elimu.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa wadau wa elimu.	Anafafanua maana, aina, umuhimu wa wadau wa elimu kwa kuhusisha na mazingira ya mwanafunzi.	4
		b) Kubainisha wadau wa elimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Wadau tisa wa elimu wamebainishwa.	Anabainisha wadau watatu wa elimu.	Anabainisha wadau watano wa elimu.	Anabainisha wadau saba wa elimu na kutoa mifano.	Anabainisha wadau wa elimu tisa na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kufafanua kazi za wadau wa elimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Kazi nane za wadau wa elimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi zimefafanuliwa.	Anafafanua kazi tatu za wadau wa elimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua kazi tano za wadau wa elimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua kazi saba za wadau wa elimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua kazi nane za wadau wa elimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	
		d) Kushirikisha wadau wa elimu katika kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Wadau wa elimu wameshirikishwa katika kutatua changamoto za vifaa vya kielimu, malazi, chakula, afya na miundo mbinu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anashirikisha wadau wa elimu katika kutatua changamoto za vifaa vya kielimu kwa mwanafunzi.	Anashirikisha wadau wa elimu katika kutatua changamoto za vifaa vya kielimu, malazi na chakula kwa mwanafunzi.	Anashirikisha wadau wa elimu katika kutatua changamoto za vifaa vya kielimu, malazi, chakula na afya kwa mwanafunzi.	Anashirikisha wadau wa elimu katika kutatua changamoto za vifaa vya kielimu, malazi, chakula, afya na miundo mbinu kwa mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.4 Kuandaa mpango binafsi (IEP) wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	<p>a) Kubaini mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>b) Kubainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>Mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona yamebainishwa.</p> <p>Mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kulingamna na mahitaji ya mwanafunzi yamebainishwa kwa kuzingatia kundi, muda, mahitaji, njia na wahusika.</p>	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji au ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kutoa mifano na kutumia vitu halisi.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kutoa mifano, kutumia vitu halisi na kuhusianisha na mazingira.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye umeandaliwa kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, wahusika na muda.	Anaandaa uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi.	Anaandaa uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na mahitaji.	Anaandaa uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji na njia.	Anaandaa uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, wahusika na muda.	
		d) Kutumia mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona unatumika	Mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye umetumiwa kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, muda na wahusika.	Anatumia mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia kundi na mahitaji.	Anatumia mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji na njia.	Anatumia mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia na muda.	Anatumia mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, muda na wahusika.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.5 Kutumia Teknolojia ya TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya TEHAMA	Dhana ya TEHAMA imefafanuliwa (maana, aina na umuhimu).	Anafafanua maana ya TEHAMA.	Anafafanua maana na aina za TEHAMA.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa TEHAMA.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa TEHAMA kulingana na mazingira husika ya mwanafunzi.	4
		b) Kuchambua vifaa vya TEHAMA kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kuwasiliana	Vifaa nane vya TEHAMA kulingana na mahitaji ya mwanafunzi vimechambuliwa.	Anachambua vifaa viwili vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa vinne vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa sita vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki na programu zake kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa nane vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki na programu zake na kuzitofautisha kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutumia vifaa vya TEHAMA katika kumwezesha mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kuwasiliana	Vifaa vya TEHAMA vimetumika katika kumwezesha mwanafunzi kujifunza kulingana na mahitaji yake.	Anatumia vifaa visivyo vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa visivyo vya kielektroniki na vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa visivyo vya kielektroniki na vya kielektroniki kulingana na programu husika kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
3.0 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	3.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia	Dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia imefafanuliwa (maana, aina/ makundi na umuhimu).	Anafafanua maana ya zana za kufundishia na kujifunzia .	Anafafanua maana na aina/ makundi ya zana za kufundishia na kujifunzia .	Anafafanua maana, aina/ makundi na umuhimu wa zana za kufundishia na kujifunzia .	Anafafanua maana, aina/ makundi na umuhimu wa zana za kufundishia na kujifunzia na jinsi ya kuzitumia kulingana na mahitaji maalumu ya mwanafunzi.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kueleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi	Sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri, uhalisia, mwonekano na upatikanaji zimeelezwa.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada na umri.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri na uhalisia.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri, uhalisia, mwonekano na upatikanaji.	
		c) Kubainisha zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi zimebainishwa (maana, aina, umuhimu na utofauti wa zana).	Anabainisha maana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha maana na aina ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha maana, aina na umuhimu wa zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha maana, aina, umuhimu na utofauti wa zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	3.2 Kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kueleza dhana ya kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi imeelezwa.	Anaeleza dhana ya kubuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza dhana ya kubuni na kutengeneza zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza dhana ya kubuni wa kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza dhana ya kubuni, kutengeneza, kufaragua na umuhimu wa kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha upatikanaji wa malighafi za kutengenezea zana kwa kutumia mazingira katika kubuni na kutengeza zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Upatikanaji wa malighafi za aina nne za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona umebainishwa.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi ya aina moja ya kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi za aina mbili za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi za aina tatu za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi za aina nne za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano ya zana na jinsi ya kuzitumia.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutengeneza zana mbalimbali za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana tano za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi zimetengenezwa.	Anatengeneza zana mbili za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi na kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana tatu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia sifa za zana, malighafi na vifaa kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana nne za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia sifa za zana, malighafi, vifaa na eneo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana tano za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia sifa za zana, malighafi, vifaa, eneo, aina na ubora kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kutathmini uwezo wa zana kwa kufanya majaribio ya matumizi ya zana za kufundishia na kujifunzia katika kufikisha dhana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi	Uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia umetathminiwa kwa kuzingatia makundi, aina, ubora, kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja mmoja, kwa kundi na darasa katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi na aina katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi aina, ubora na kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja mmoja katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi aina, ubora kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja mmoja na kundi katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora, kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja mmoja, kwa kundi na darasa katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	3.3 Kuhifadhi zana za kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya matumizi endelevu	<p>a) Kubainisha maeneo ya kuhifadhi zana za mwanafunzi</p> <p>b) Kuainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji</p>	<p>Maeneo ya kuhifadhi zana za mwanafunzi yamebainishwa.</p> <p>Mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji yameainishwa.</p>	Anabainisha maeneo ya kuhifadhi zana za mwanafunzi.	Anabainisha maeneo ya kuhifadhi zana za mwanafunzi kwa kuzingatia sifa zake kulingana na aina ya zana.	Anabainisha maeneo ya kuhifadhi zana za mwanafunzi kwa kuzingatia sifa zake na kuyaandaa kulingana na aina ya zana.	Anabainisha maeneo ya kuhifadhi zana za mwanafunzi kwa kuzingatia sifa zake, kuyaandaa na kuhifadhi zana kulingana na aina ya zana.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana	Njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana zimeainishwa.	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana.	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana.	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana na sifa.	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana na sifa kwa kutoa mifano.	

Jedwali namba 6: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi katika Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Uraia na Maadili kwa Mwanafunzi mwenye Uziwi na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
<p>1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>1.2 Kutumia kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>1.3 Kutumia azimio la kazi na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>
<p>2.0 Kutumia njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>2.1 Kuchambua njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.2 Kuchambua njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji katika kumfundisha mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
	<p>2.3 Kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika kubuni, kufaragua na kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji</p> <p>2.4 Kutumia stadi za kurekebisha mwenendo katika ufundishaji na ujifunzaji</p> <p>2.5 Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.6 Kutumia TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>
<p>3.0 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>3.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>3.2 Kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>3.3 Kuhifadhi zana za kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya matumizi endelevu</p>

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
<p>4.0 Kushirikisha wadau katika kutambua changamoto na kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>4.1 Kutambua wadau katika kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>4.2 Kutumia wadau katika kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>4.3 Kushirikiana na wasaidizi wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kuboresha ujifunzaji wao</p>

Jedwali namba 7: Maudhui ya Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Uraia na Maadili kwa Mwanafunzi mwenye Uziwi na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya muhtasari (maana na umuhimu) imefafanuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na umuhimu wa muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, umuhimu wa muhtasari na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana, umuhimu wa muhtasari na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	4
		b) Kueleza vipengele vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Vipengele sita vya muhtasari vimeelezwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaelezea vipengele viwili vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaelezea vipengele vitatu vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaelezea vipengele sita vya muhtasari na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaelezea vipengele sita vya muhtasari na kuvitofautisha kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutafsiri muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Vipengele sita vya muhtasari vimetafsiriwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anatafsiri vipengele viwili vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anatafsiri vipengele vitatu vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anatafsiri vipengele vinne vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anatafsiri vipengele sita vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano kwa kuhusianisha na mazingira.	
	1.2 Kutumia kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya kitabu cha kiada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya kitabu cha kiada imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na sifa za kitabu cha kiada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada, sifa zake na umuhimu wake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada, sifa zake, umuhimu wake na jinsi ya kuitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kueleza kitabu cha ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya kitabu cha ziada imeelezwa (maana, sifa na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza maana ya kitabu cha ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza maana na sifa za kitabu cha ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza maana ya kitabu cha ziada, sifa na umuhimu wake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anaeleza maana ya kitabu cha ziada, sifa, umuhimu wake na kukitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
		c) Kufafanua dhana ya mwongozo wa mwalimu. kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya mwongozo wa mwalimu imefafanuliwa (maana, sifa, na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya mwongozo wa mwalimu na sifa zake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anafafanua maana, sifa, na umuhimu wa mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzia, kuhusianisha na muhtasari kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kuchambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu vimechambuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada na ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuhusianisha na muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
	1.3 Kutumia azimio la kazi na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya azimio la kazi (maana, sifa, umuhimu) imefafanuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu wa azimio la kazi na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu wa azimio la kazi na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha vipengele vya azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona	Vipengele kumi na moja vya azimio la kazi vimebainishwa.	Anabainisha vipengele sita vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele nane vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele kumi vya azimio la kazi kwa kutoa mifano.	Anabainisha vipengele kumi na moja vya azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
		c) Kuandaa azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona	Azimio la kazi limeandaliwa kwa kuzingatia vipengele kumi na moja kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa azimio la kazi kwa kuzingatia vipengele vinne.	Anaandaa azimio la kazi kwa kuzingatia vipengele sita.	Anaandaa azimio la kazi kwa kuzingatia vipengele nane.	Anaandaa azimio la kazi kwa kuzingatia vipengele kumi na moja.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kufafanua dhana ya andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona	Dhana ya andalio la somo imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na umuhimu wa andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa andalio la somo na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu wa andalio la somo na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
		e) Kufafanua vipengele vya andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona	Vipengele vinne vya andalio la somo vimefafanuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anafafanua kipengele kimoja cha andalio la somo.	Anafafanua kipengele cha kwanza na cha pili cha andalio la somo.	Anafafanua kipengele cha kwanza, cha pili na cha tatu cha andalio la somo kwa kutoa mifano.	Anafafanua kipengele cha kwanza, cha pili, cha tatu na cha nne cha andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		f) Kuandaa andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona	Andalio la somo limeandaliwa kwa kuzingatia hatua nne kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa andalio la somo kwa kuzingatia hatua moja kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa andalio la somo kwa kuzingatia hatua mbili kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa andalio la somo kwa kuzingatia hatua tatu kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anaandaa andalio la somo kwa kuzingatia hatua nne kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
		g) Kueleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona	Uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio na andalio la somo umeelezwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari na mwongozo.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada na cha ziada.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, cha ziada na azimio la kazi kwa kutoa mifano.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, cha ziada, azimio la kazi na andalio la somo kwa kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		h) Kufafanua dhana ya nukuu za somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona	Dhana ya nukuu za somo (maana, umuhimu vigezo) imefafanuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya nukuu za somo.	Anafafanua maana na sifa za nukuu za somo.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu na dhima ya nukuu za somo kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu, dhima na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu za somo na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
		i) Kueleza dhana ya shajara ya somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona	Dhana ya shajara (maana, umuhimu na vipengele) imeelezwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza maana ya shajara ya somo.	Anaeleza maana na umuhimu wa shajara katika kufundishia na kujifunzia somo la Uraia na Maadili.	Anaeleza maana, umuhimu na vipengele vya shajara katika kufundishia na kujifunzia somo la Uraia na Maadili kwa kutoa mifano.	Anaeleza maana, umuhimu na vipengele vya shajara na anaitumia katika kufundishia na kujifunzia somo la Uraia na Maadili na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
2.0 Kuchambua njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	2.1 Kufafanua njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia na mbinu nane za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi zimefafanuliwa.	Anafafanua njia na mbinu mbili za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua njia na mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa mifano.	Anafafanua njia na mbinu nane za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa mifano, na kuhusianisha na mazingira halisi.	5
		b) Kutathmini njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi zimetathminiwa.	Anatathmini njia na mbinu mbili za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini njia na mbinu nne za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini njia na mbinu sita za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutumia mifano halisi.	Anatathmini njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutumia mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kurekebisha njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia na mbinu nane za ufundishaji na ujifunzaji zimerekebishwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anarekebisha njia na mbinu mbili za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anarekebisha njia na mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anarekebisha njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anarekebisha njia na mbinu nane za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na mazingira halisi.	
	2.2 Kutumia njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji katika kumfundisha mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kutumia njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kulingana na mahitaji ya mwanafunzi zimetumika.	Anatumia njia na mbinu mbili za kufundishia na kujifunzia .	Anatumia njia na mbinu nne za kufundishia na kujifunzia .	Anatumia njia na mbinu sita za kufundishia na kujifunzia kwa kutoa mifano.	Anatumia njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kwa kutoa mifano kulingana na mazingira yanayomzunguka.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kuandaa njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kwa kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi zimeandaliwa.	Anaandaa njia na mbinu mbili za kufundishia na kujifunzia kwa kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi.	Anaandaa njia na mbinu nne za kufundishia na kujifunzia kwa kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi.	Anaandaa njia na mbinu sita za kufundishia na kujifunzia kwa kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anaandaa njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kwa kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi kwa kutoa mifano.	
		c) Kubadilisha njia na mbinu ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kulingana na mahitaji	Njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebadilishwa.	Anabadilisha njia na mbinu mbili za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kulingana na mahitaji.	Anabadilisha njia na mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kulingana na mahitaji.	Anabadilisha njia na mbinu tano za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kulingana na mahitaji kwa kutoa mifano.	Anabadilisha njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kulingana na mahitaji kwa kutoa mifano kulingana na mazingira yanayomzunguka.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.3 Kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika kubuni, kufaragua na kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji	a) Kuchambua zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi zimechambuliwa kwa kuzingatia aina, sifa, kundi na ubora.	Anachambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia aina.	Anachambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia aina na sifa.	Anachambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia aina, sifa na kundi na kutoa mifano.	Anachambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia aina, sifa, kundi na ubora kwa kutoa mifano inayohusiana na mazingira.	5
		b) Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kwa kuzingatia mahitaji zimetumika.	Anatumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anatumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji.	Anatumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji na kutoa mifano.	Anatumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji, kutoa mifano na kuhusisha mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kubuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebuniwa.	Anabuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anabuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi na kuonesha mifano.	Anabuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi na kuonesha mifano kwa kutumia vitu halisi.	Anabuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi na kutoa mifano halisi na kuhusianisha mazingira.	
		d) Kutathmini ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa kuzingatia somo/mada, umri, usalama, uimara wake kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona umetathminiwa.	Anatathmini ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa mwanafunzi.	Anatathmini ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa kuzingatia somo/mada, umri na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa kuzingatia somo/mada, umri, usalama, uimara wake na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimefaraguliwa (kuumba, kuunda, kuchonga, kufinyanga, kusuka kuchora).	Anafaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuumba na kuunda kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuumba, kuunda na kuchonga kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuumba, kuunda, kuchonga na kufinyanga kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuumba, kuunda, kuchonga, kufinyanga, kusuka na kuchora kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kuhusianisha na mazingira.	
	2.4 Kutumia stadi za kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika ufundishaji na ujifunzaji	a) Kufafanua dhana ya kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona imefafanuliwa.	Anafafanua dhana ya kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua dhana ya kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua dhana ya kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kuzingatia kundi.	Anafafanua dhana ya kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kuzingatia kundi na kuhusianisha na mazingira.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kufafanua ujazaji wa fomu ya tabia na mwenendo wa mwanafunzi unaochunguzwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Fomu ya tabia na mwenendo wa mwanafunzi unaochunguzwa kwa kuzingatia urudiwaji wa tendo na muda wa tendo ndani na nje ya darasa imefafanuliwa.	Anafafanua ujazaji wa fomu ya tabia na mwenendo wa mwanafunzi unaochunguzwa.	Anafafanua ujazaji wa fomu ya tabia na mwenendo wa mwanafunzi unaochunguzwa na kufafanua umuhimu wake.	Anafafanua ujazaji wa fomu ya tabia na mwenendo wa mwanafunzi unaochunguzwa kwa kuzingatia urudiwaji wa tendo.	Anafafanua ujazaji wa fomu ya tabia na mwenendo wa mwanafunzi unaochunguzwa kwa kuzingatia urudiwaji wa tendo na muda wa tendo ndani na nje ya darasa.	
		c) Kubaini njia za kubadili mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia za kubadili mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutumia vitu halisi, vifani, na vitu vyenye mnga'ao kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi zimebainishwa.	Anabaini njia za kubadilisha mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabaini njia za kubadilisha mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutumia vitu halisi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabaini njia za kubadilisha mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutumia vitu halisi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anabaini njia za kubadilisha mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutumia vitu halisi, vifani, na vitu vyenye mnga'ao kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.5 Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kubaini mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona yamebainishwa.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kutoa mifano na kutumia vitu halisi.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kutoa mifano, kutumia vitu halisi na kuhusianisha na mazingira.	4
		b) Kubainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona yamebainishwa (kundi, muda, mahitaji, njia, wahusika).	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi.	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na muda.	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, muda na mahitaji.	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, muda, mahitaji, njia na wahusika.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona umeandaliwa kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, wahusika na muda.	Anaandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi.	Anaandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na mahitaji.	Anaandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji na njia.	Anaandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, wahusika na muda.	
		d) Kufafanua mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, muda na wahusika umefafanuliwa.	Kufafanua matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na mahitaji.	Anafafanua matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji na njia.	Anafafanua matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, na muda.	Anafafanua matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, muda na wahusika.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.6 Kutumia TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya TEHAMA kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya TEHAMA imefafanuliwa (maana, aina na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya TEHAMA kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na aina za TEHAMA kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa TEHAMA kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa TEHAMA kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano kulingana na mazingira husika ya mwanafunzi.	4
		b) Kuchambua vifaa vya TEHAMA kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Vifaa vya TEHAMA kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona vimechambuliwa.	Anachambua vifaa visivyo vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki na programu zake kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki na programu zake kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutumia vifaa vya TEHAMA katika kumwezesha mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona kuwasiliana	Vifaa vya TEHAMA vimetumika katika kumwezesha mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona kulingana na mahitaji yake kuwasiliana.	Anatumia vifaa visivyo vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa visivyo vya kielektroniki na vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa visivyo vya kielektroniki na vya kielektroniki kulingana na programu husika kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
		d) Kupendekeza kazi zitakazosaidia kubadilisha tabia ya mwanafunzi mwenye uziwi na uziwikutoona	Kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimependekezwa (michezo, kazi za ziada na kazi za vikundi).	Anapendekeza kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji awapo darasani.	Anapendekeza kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji awapo darasani kwa kutumia michezo.	Anapendekeza kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji awapo darasani kwa kutumia michezo na kazi za ziada.	Anapendekeza kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji awapo darasani kwa kutumia michezo, kazi za ziada na kazi za vikundi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kuwashirikisha wadau katika kurekebisha tabia na mwenendo wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika ufundishaji na ujifunzaji	Wadau katika kurekebisha tabia na mwenendo wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika ufundishaji na ujifunzaji wameshirikishwa.	Anashirikisha wadau katika kurekebisha tabia na mwenendo wa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji.	Anashirikisha wadau katika kurekebisha tabia na mwenendo wa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji na kundi.	Anashirikisha wadau katika kurekebisha tabia na mwenendo wa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji, kundi na aina za wadau.	Anashirikisha wadau katika kurekebisha tabia na mwenendo wa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji, kundi na aina za wadau kwa kuhusianisha na mazingira.	
3.0 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	3.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia imefafanuliwa (maana, makundi na umuhimu).	Anafafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia maana.	Anafafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia maana na makundi.	Anafafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia maana, makundi na umuhimu.	Anafafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia maana, makundi, umuhimu na jinsi ya kuzitumia kulingana na mahitaji maalumu ya mwanafunzi.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kueleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri, uhalisia, mwonekano na upatikanaji kulingana na mahitaji maalumu ya mwanafunzi zimeelezwa.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada na umri.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri na uhalisia.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri, uhalisia, mwonekano na upatikanaji.	
		c) Kubainisha zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi zimebainishwa.	Anaorodhesha zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia aina na sifa kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anabainisha zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia aina, sifa na makundi ya zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	3.2 Kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kueleza dhana ya kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi imeelezwa.	Anaeleza dhana ya kubuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza dhana ya kubuni na kutengeneza zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza dhana ya kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza dhana ya kubuni, kutengeneza, kufaragua na umuhimu wa zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha upatikanaji wa malighafi za kutengezea zana kwa kutumia mazingira katika kubuni na kutengeza zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Upatikanaji wa malighafi za aina nne za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona umebainishwa.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi ya kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi za aina mbili za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi za aina tatu za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi za aina nne za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano ya zana na jinsi ya kuzitumia.	
		c) Kutengeneza zana mbalimbali za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana tano za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimetengenezwa.	Anatengeneza zana mbili za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana tatu za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi na vifaa kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana nne za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi, vifaa na eneo kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana tano za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi, vifaa, eneo na kutengeneza zana kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kutathmini uwezo wa zana kwa kufanya majaribio ya matumizi ya zana za kufundishia na kujifunzia katika kufikisha dhana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribisha katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi umetathminiwa.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi na aina katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja mmoja na kwa kundi katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja, kwa kundi na kwa darasa katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	3.3 Kuhifadhi zana za kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya matumizi endelevu	<p>a) Kubainisha maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi</p> <p>b) Kuainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji</p>	<p>Maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi yamebainishwa.</p> <p>Mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji yameainishwa.</p>	Anabainisha maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi kwa kuyataja.	Anabainisha maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi kwa kuzingatia sifa zake kulingana na aina ya zana.	Anabainisha maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi kwa kuzingatia sifa zake na kuyaandaa kulingana na aina ya zana.	Anabainisha maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi kwa kuzingatia sifa zake, kuyaandaa na kuhifadhi zana kulingana na aina ya zana.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana	Njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana zimeainishwa.	Anataja njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana.	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana.	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana na sifa kwa kutoa mifano.	Anaainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana na sifa kwa kutoa mifano inayohusiana na mazingira.	
4.0 Kushirikisha wadau katika kutambua changamoto na kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	4.1 Kutambua wadau katika kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya wadau katika huduma ya elimu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya wadau katika elimu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona imefafanuliwa.	Anafafanua dhana ya wadau katika huduma ya elimu kwa mwanafunzi.	Anafafanua dhana ya wadau katika huduma ya elimu kwa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua dhana ya wadau katika huduma ya elimu kwa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kuzingatia kundi.	Anafafanua dhana ya wadau katika huduma ya elimu kwa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kuzingatia kundi kwa kuhusianisha na mazingira.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kuwabaini wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona wamebainishwa.	Anaorodhesha wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi.	Anabainisha wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kazi za wadau.	Anabainisha wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi kwa kuzingatia aina za wadau na umuhimu wao katika elimu.	Anabainisha wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi kwa kuzingatia aina za wadau, kazi za wadau na umuhimu wao katika elimu kulingana na mazingira ya mwanafunzi.	
		c) Kuchambua majukumu ya wadau katika kumpatia afua stahiki mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Majukumu ya wadau katika kumpatia afua stahiki mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona yamechambuliwa.	Anachambua majukumu ya wadau katika kumpatia afua stahiki mwanafunzi.	Anachambua majukumu ya wadau ndani ya shule katika kumpatia mwanafunzi afua stahiki.	Anachambua, majukumu ya wadau ndani ya shule na nje ya shule kwa kutoa mifano.	Anachambua, majukumu ya wadau ndani ya shule na nje ya shule kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	4.2 Kutumia wadau katika kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kubaini changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Changamoto saba za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebainishwa.	Anabainisha changamoto tatu kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha changamoto nne kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha changamoto sita kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na kutoa mifano.	Anabainisha changamoto saba kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na kutoa mifano kulingana na mazingira.	5
		b) Kubainisha mbinu za kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mbinu sita za kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebainishwa.	Anabainisha mbinu mbili za kutatua changamoto kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha mbinu nne za kutatua changamoto kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha mbinu tano za kutatua changamoto kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anabainisha mbinu sita za kutatua changamoto kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano kwa kuzingatia mazingira ya mwanafunzi.	
		c) Kufanya utetezi wa haki za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Haki za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimetetewa.	Anaorodhesha haki za mwanafunzi.	Anaelezea haki za mwanafunzi kwa mifano.	Anatetea haki za mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anatetea haki za mwanafunzi kwa kutoa mifano kwa kuzingatia mazingira ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	4.3 Kushirikiana na wasaidizi wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kuboresha ujifunzaji wao	<p>a) Kuandaa kwa ushirikiano na msaidizi wa mwalimu majukumu na malengo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi yameandaliwa kwa kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu.</p> <p>b) Kumjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>Majukumu na malengo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kwa kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu.</p> <p>Msaidizi wa mwalimu amejengewa ujuzi wa kutumia vifaa saidizi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.</p>	<p>Anaandaa majukumu na malengo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu kwa kuzingatia kundi la mwanafunzi.</p> <p>Anamjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi.</p>	<p>Anaandaa majukumu na malengo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu kwa kuzingatia kundi la Mwanafunzi na vifaa.</p> <p>Anamjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.</p>	<p>Anaandaa majukumu na malengo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu kwa kuzingatia kundi la mwanafunzi, vifaa na zana.</p> <p>Anamjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi katika kundi na kutoa mifano.</p>	<p>Anaandaa majukumu na malengo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu kwa kuzingatia kundi la mwanafunzi, vifaa, zana na kuhusianisha na mazingira.</p> <p>Anamjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi katika kundi na kuhusianisha na mazingira.</p>	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kujenga stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi kwa tahajia ya vidole, lugha ya alama, lugha ya alama mguso na maandishi ya Braili kulingana na mahitaji ya mwanafunzi zimejengwa.	Anajenga stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi kwa tahajia ya vidole.	Anajenga stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi kwa tahajia ya vidole na lugha ya alama.	Anajenga stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi kwa tahajia ya vidole, lugha ya alama na lugha ya alama mguso.	Anajenga stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi kwa tahajia ya vidole, lugha ya alama, lugha ya alama mguso na maandishi ya Breli.	
		d) Kuwashirikisha wadau wa elimu katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Wadau katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona wameshirikishwa.	Anashirikisha wadau wa elimu katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anashirikisha wadau wa elimu katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji yake.	Anashirikisha wadau wa elimu katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji yake na majukumu ya kila mdau.	Anashirikisha wadau wa elimu katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji yake na majukumu ya kila mdau kwa kuhusianisha na mazingira.	

Jedwali namba 8: Umahiri wa Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Uraia na Maadili kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Akili na Mwanafunzi mwenye Usonji

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1.0 Kutumia njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia	1.1 Kuchambua njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia 1.2 Kuchambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji 1.3 Kuchambua njia na mbinu zinazofaa za upimaji kulingana na uwezo (hatua), ari na mahitaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji
2.0 Kueleza umuhimu wa matumizi ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	2.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji 2.2 Kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji 2.3 Kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji
3.0 Kutumia njia na mbinu za kumudu darasa kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	3.1 Kueleza namna ya kumudu darasa 3.2 Kufafanua dhana ya kurekebisha mwenendo kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
4.0 Kuandaa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	4.1 Kuandaa mpango binafsi wa kielimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji 4.2 Kuandaa mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji 4.3 Kubaini wadau wa mpango wa kielimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji

Jedwali namba 9: Maudhui ya Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Uraia na Maadili kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Akili na Mwanafunzi mwenye Usonji

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
1.0 Kutumia njia, mbinu na mikakati ya kufundishia na kujifunzia	1.1 Kuchambua njia, mbinu na mikakati ya kufundishia na kujifunzia	a) Kufafanua njia, mbinu na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji	Njia, mbinu na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji zimefafanuliwa.	Anafafanua istilahi moja ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua istilahi mbili za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua istilahi tatu za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua istilahi tatu za ufundishaji na ujifunzaji na kuzitolea mifano halisi.	4
		b) Kueleza faida za njia, mbinu na mikakati ya ufundishaji	Faida za njia, mbinu na mikakati ya ufundishaji zimeelezwa.	Anaeleza faida mbili za njia, mbinu na mikakati ya ufundishaji.	Anaeleza faida nne za njia, mbinu na mikakati ya ufundishaji.	Anaeleza faida tano za njia, mbinu na mikakati ya ufundishaji.	Anaeleza faida sita za njia, mbinu na mikakati ya ufundishaji.	
		c) Kuchambua njia, mbinu na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji	Njia, mbinu na mikakati ya kufundishia na kujifunzia zimechambuliwa.	Anachambua njia mbili za ufundishaji na ujifunzaji.	Anachambua njia mbili, mbinu mbili na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anachambua njia mbili, mbinu nne na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano.	Anachambua njia mbili, mbinu sita na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji na kuzitolea maelezo kwa kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kuainisha njia, mbinu na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji	Njia mbili, mbinu nane na mikakati imeainishwa.	Anaainisha njia mbili, mbinu mbili na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anaainisha njia mbili, mbinu nne na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anaainisha njia mbili, mbinu sita na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji na kuzitolea maelezo yanayojitosheleza.	Anaainisha njia mbili, mbinu nane na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji na kuzitolea maelezo kwa kutoa mifano.	
		e) Kutumia mbinu, njia na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji	Njia mbili, mbinu nane na mikakati imetumika.	Anatumia njia mbili, mbinu mbili na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia njia mbili na mbinu nne na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia njia mbili na mbinu sita na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano.	Anatumia njia mbili, mbinu nane na mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kulingana na mahitaji ya mwanafunzi	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	1.2 Kuchambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	<p>a) Kufafanua dhana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji</p> <p>b) Kubainisha makundi ya zana zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji</p>	<p>Dhana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji (maana, aina sifa umuhimu na changamoto) imefafanuliwa.</p> <p>Makundi manne ya zana za ufundishaji na ujifunzaji yamebainishwa.</p>	<p>Anafafanua maana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji.</p> <p>Anabainisha kundi moja la zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.</p>	<p>Anafafanua maana na aina za zana za ufundishaji na ujifunzaji.</p> <p>Anabainisha makundi mawili ya zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi matumizi yake kwa mwanafunzi.</p>	<p>Anafafanua maana, aina na sifa za zana katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano.</p> <p>Anabainisha makundi matatu ya zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi matumizi yake kwa mwanafunzi.</p>	<p>Anafafanua maana, aina sifa umuhimu na changamoto za zana katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kulingana mahitaji ya mwanafunzi.</p> <p>Anabainisha makundi manne za zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi matumizi yake kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.</p>	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kufafanua sifa za zana za ufundishaji na ujifunzaji	Sifa za zana za ufundishaji na ujifunzaji zimefafanuliwa (zana mguso, masikizi na masikizi maono).	Anafafanua sifa mbili za zana katika kundi la zana mguso katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya wanafunzi.	Anafafanua sifa tatu za zana katika makundi ya zana mguso na masikizi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa wanafunzi.	Anafafanua sifa nne za zana katika makundi ya zana mguso, masikizi na masikizi maono katika ufundishaji na ujifunzaji kwa wanafunzi.	Anafafanua sifa tano za zana katika makundi ya zana mguso, masikizi na masikizi maono katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya wanafunzi kutoa mifano.	
		d) Kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji	Zana tano za ufundishaji na ujifunzaji zimefaraguliwa.	Anafaragua zana mbili za ufundishaji na ujifunzaji na kuzitumia.	Anafaragua zana tatu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kuzitumia.	Anafaragua zana nne kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kuzitumia.	Anafaragua zana tano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi, kuzitumia na kuzitunza.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	1.3 Kuchambua njia na mbinu zinazofaa za upimaji kulingana na uwezo (hatua), ari na mahitaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	<p>a) Kubainisha mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili</p> <p>b) Kuainisha mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye usonji</p>	<p>Mbinu tano za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili zimebainishwa.</p> <p>Mbinu tano za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye usonji zimebainishwa.</p>	Anabainisha mbinu mbili za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anabainisha mbinu tatu za upimaji na kuzielezea katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anabainisha mbinu nne za upimaji, kuzielezea na kuzitumia katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anabainisha mbinu tano za upimaji, kuzielezea na kuzitumia katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mahitaji.	4
				Anaainisha mbinu mbili za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye usonji.	Anaainisha mbinu tatu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye usonji.	Anaainisha mbinu nne za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye usonji.	Anaainisha mbinu tano za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa usonji kwa kutoa mifano kulingana na mahitaji.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kueleza umuhimu wa mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	Umuhimu na matumizi ya mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kulingana na mahitaji ya mwanafunzi umeelezwa kwa kutoa hoja tano.	Anaeleza umuhimu na matumizi ya mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kutoa hoja mbili.	Anaeleza umuhimu na matumizi ya mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kutoa hoja tatu.	Anaeleza umuhimu na matumizi ya mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa hoja nne.	Anaeleza umuhimu na matumizi ya mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kulingana na mahitaji kwa kutoa hoja tano.	
		d) Kutumia mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji	Mbinu tano za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji zimetumika.	Anatumia mbinu mbili za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anatumia mbinu tatu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anatumia mbinu nne za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anatumia mbinu tano za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kulingana na mahitaji na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
2.0 Kueleza umuhimu wa matumizi ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	2.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	a) Kueleza dhana ya zana za ufundishaji katika ufundishaji na ujifunzaji	Dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia (maana, aina na umuhimu) imeelezwa.	Anaeleza maana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza maana na aina za zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza maana, aina na umuhimu wa zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano.	Anaeleza maana, aina na umuhimu wa zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kulingana na mahitaji ya wanafunzi.	4
		b) Kubainisha faida za zana za ufundishaji na ujifunzaji	Faida sita za zana zimebainishwa.	Anabainisha faida mbili za kutumia zana.	Anabainisha faida nne za kutumia zana.	Anabainisha faida tano za kutumia zana.	Anabainisha faida sita za kutumia zana na kutoa mifano.	
		c) Kubainisha zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Zana tano stahiki za kufundishia na kujifunzia zimebainishwa.	Anabainisha zana mbili stahiki za kufundishia na kujifunzia.	Anabainisha zana tatu za kufundishia na kujifunzia na matumizi yake.	Anabainisha zana nne za kufundishia na kujifunzia na matumizi yake kwa mifano.	Anabainisha zana tano za kufundishia na kujifunzia na matumizi yake na mifano kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kufaragua zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Zana sita stahiki za ufundishaji na ujifunzaji zimefaraguliwa.	Anafaragua zana mbili za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafaragua zana nne za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafaragua zana tano za ufundishaji na ujifunzaji kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anafaragua zana sita za ufundishaji na ujifunzaji kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	
		e) Kutumia zana stahiki katika ufundishaji na ujifunzaji	Makundi manne ya zana stahiki za ufundishaji na ujifunzaji yametumika.	Anatumia kundi moja la zana katika ufundishaji na ujifunzaji kulingana na viwango na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia makundi mawili ya zana katika ufundishaji na ujifunzaji kulingana na viwango na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia makundi matatu ya zana katika ufundishaji na ujifunzaji kulingana na viwango, mahitaji na mazingira halisi ya mwanafunzi.	Anatumia makundi manne ya zana katika ufundishaji na ujifunzaji kulingana na viwango, mahitaji na mazingira halisi ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.2 Kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	a) Kueleza umuhimu wa kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	Umuhimu wa kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi umeelezwa.	Anaeleza umuhimu wa utunzaji wa zana katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anaeleza umuhimu wa utunzaji wa zana na sehemu za kutunzia zana katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anaeleza umuhimu wa sehemu za utunzaji wa zana kwa kuzingatia mbinu mbalimbali za utunzaji wa zana katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anaeleza umuhimu wa sehemu za utunzaji wa zana kwa kuzingatia mbinu mbalimbali za utunzaji wa zana katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	4
		b) Kueleza changamoto za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Changamoto za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji zimeelezwa.	Anaeleza changamoto mbili za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anaeleza changamoto tatu za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anaeleza changamoto nne za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano.	Anaeleza changamoto tano za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kufafanua namna ya kutatua changamoto za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Namna ya kutatua changamoto za kutunza zana stahiki imefafanuliwa kwa kutumia mbinu tano.	Anafafanua mbinu mbili za kutatua changamoto za kutunza zana stahiki.	Anafafanua mbinu tatu za kutatua changamoto za kutunza zana stahiki.	Anafafanua mbinu nne za kutatua changamoto za kutunza zana stahiki.	Anafafanua mbinu tano za kutatua changamoto za kutunza zana stahiki na kutoa mifano.	
	2.3 Kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	a) Kueleza namna ya kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Namna ya kukarabati zana stahiki kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji imeelezwa.	Anaeleza mbinu mbili za kukarabati zana stahiki kwa mwanafunzi.	Anaeleza mbinu tatu za kukarabati zana stahiki kwa mwanafunzi.	Anaeleza mbinu nne za kukarabati zana stahiki kwa mwanafunzi.	Anaeleza mbinu tano za kukarabati zana stahiki kwa mwanafunzi na kutoa mifano.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kueleza faida za kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Faida tano za kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji zimeelezwa.	Anaeleza faida mbili za ukarabati wa zana stahiki kwa mwanafunzi.	Anaeleza faida tatu za ukarabati wa zana stahiki kwa mwanafunzi.	Anaeleza faida nne za ukarabati wa zana stahiki kwa mwanafunzi na kutoa mifano.	Anaeleza faida tano za kukarabati zana stahiki kwa mwanafunzi na kutoa mifano kulingana na mazingira.	
		c) Kueleza changamoto za kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji. kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	Changamoto tano za kukarabati zana stahiki zimeelezwa.	Anaeleza changamoto mbili za kukarabati zana stahiki.	Anaeleza changamoto tatu za kukarabati zana stahiki kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza changamoto nne za kukarabati zana stahiki kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anaeleza, changamoto tano za kukarabati zana stahiki kwa mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kufafanua namna ya kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	Namna ya kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki katika ufundishaji na ujifunzaji imefafanuliwa.	Anafafanua mbinu mbili za kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua mbinu tatu za kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua mbinu nne za kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua mbinu tano za kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kutoa mifano kulingana na mahitaji yao.	
3.0 Kutumia njia na mbinu za kumudu darasa kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	3.1 Kueleza namna ya kumudu darasa	a) Kueleza dhana ya kumudu darasa	Dhana ya kumudu darasa (maana, umuhimu na changamoto) imeelezwa.	Anaeleza maana ya kumudu darasa.	Anaeleza maana na umuhimu wa kumudu darasa.	Anaeleza maana, umuhimu na mbinu za kumudu darasa kwa kutoa mifano.	Anaeleza maana, umuhimu, mbinu na changamoto za kumudu darasa kwa kutoa mifano kulingana na mahitaji.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kufafanua njia na mbinu za kumudu darasa	Njia na mbinu nne za kumudu darasa zimefafanuliwa.	Anafafanua njia na mbinu moja ya kumudu darasa.	Anafafanua njia na mbinu mbili za kumudu darasa kwa kutoa mifano.	Anafafanua njia na mbinu tatu za kumudu darasa kwa kutoa mifano.	Anafafanua njia na mbinu nne za kumudu darasa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji kwa kutoa mifano.	
		c) Kueleza namna ya kupanga darasa	Namna ya kupanga darasa imeelezwa kwa kuzingatia mahitaji sita ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji.	Anaeleza namna ya kupanga darasa kwa kuzingatia mahitaji mawili ya mwanafunzi.	Anaeleza namna ya kupanga darasa kwa kuzingatia mahitaji matatu ya mwanafunzi.	Anaeleza namna ya kupanga darasa kwa kuzingatia mahitaji manne ya mwanafunzi.	Anaeleza, Anaeleza namna ya kupanga darasa kwa kuzingatia mahitaji sita ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kueleza namna ya kushirikiana na msaidizi wa mwalimu	Majukumu manne ya namna ya kushirikiana na msaidizi wa mwalimu yameelezwa.	Anaelezea jukumu moja la msaidizi wa mwalimu na namna ya kumshirikisha katika tendo la ufundishaji na ujifunzaji.	Anaelezea majukumu mawili ya msaidizi wa mwalimu na namna ya kumshirikisha katika tendo la ufundishaji na ujifunzaji.	Anaelezea majukumu matatu ya msaidizi wa mwalimu na namna ya kumshirikisha katika tendo la ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano.	Anaelezea majukumu manne ya msaidizi wa mwalimu na namna ya kumshirikisha katika tendo la ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	
		e) Kueleza dhana ya kuandaa darasa linaloongea	Dhana ya kuandaa darasa linaloongea imeelezwa (maana, sifa, umuhimu na changamoto).	Anaeleza maana ya darasa linaloongea.	Anaeleza maana na sifa za darasa linaloongea.	Anaeleza maana, sifa na umuhimu wa darasa linaloongea kwa kutoa mifano.	Anaeleza maana, sifa, umuhimu, uandaaji wa darasa linaloongea na changamoto zake kwa kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	3.2 Kufafanua dhana ya kurekebisha mwenendo kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	<p>a) Kueleza dhana ya kurekebisha mwenendo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi</p> <p>b) Kubainisha mbinu za kurekebisha mwenendo kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji</p>	<p>Dhana ya kurekebisha mwenendo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi imeelezwa (maana, sifa, umuhimu na changamoto).</p> <p>Mbinu tano za kurekebisha mwenendo kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji zimebainishwa.</p>	<p>Anaeleza maana ya kurekebisha mwenendo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.</p> <p>Anabaini mbinu mbili za kurekebisha mwenendo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.</p>	<p>Anaeleza maana na sifa za kurekebisha mwenendo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi</p> <p>Anabaini mbinu tatu za kurekebisha mwenendo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.</p>	<p>Anaeleza maana, sifa na umuhimu wa kurekebisha mwenendo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.</p> <p>Anabaini mbinu nne za kurekebisha mwenendo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.</p>	<p>Anaeleza maana, sifa umuhimu na changamoto ya kurekebisha mwenendo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira halisi.</p> <p>Anabaini mbinu tano za kurekebisha mwenendo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.</p>	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kubainisha sheria na taratibu za kumudu na kurekebisha mwenendo katika darasa kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	Sheria na taratibu tano za kumudu na kurekebisha mwenendo katika darasa zimebainishwa.	Anabainisha sheria na taratibu mbili za kumudu na kurekebisha mwenendo katika darasa.	Anabainisha sheria na taratibu tatu za kumudu na kurekebisha mwenendo katika darasa.	Anabainisha sharia na taratibu nne za kumudu na kurekebisha mwenendo katika darasa kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha sheria na taratibu tano za kumudu na kurekebisha mwenendo katika darasa kulingana na mahitaji ya mwanafunzi na kuandaa hakiki kwa ajili ya kufuatilia mwenendo.	
4.0 Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	4.1 Kuandaa mpango binafsi wa elimu kwa mwanafunzi	a) Kueleza dhana ya mpango binafsi wa elimu kwa mwanafunzi	Dhana ya mpango binafsi wa elimu imeelezwa (maana, sifa, umuhimu na changamoto).	Anaeleza maana ya mpango binafsi wa elimu kwa mwanafunzi.	Anaeleza maana na sifa ya mpango binafsi wa elimu kwa mwanafunzi.	Anaeleza maana, sifa na umuhimu wa mpango binafsi wa elimu kwa mwanafunzi.	Anaeleza maana, sifa, umuhimu na changamoto za mpango binafsi wa elimu kwa mwanafunzi kwa kutoa mifano.	4
		b) Kubainisha vipengele vya mpango binafsi wa elimu	Vipengele vitano vya mpango binafsi wa elimu vimebainishwa.	Anabainisha vipengele viwili vya mpango binafsi wa elimu.	Anabainisha vipengele vitatu vya mpango binafsi wa elimu.	Anabainisha vipengele vinne vya mpango binafsi wa elimu.	Anabainisha vipengele vitano vya mpango binafsi wa elimu kwa kutumia mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutumia mpango binafsi wa elimu	Mpango binafsi wa elimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji umetumika.	Anatumia mpango binafsi wa elimu kwa kuzingatia taarifa za awali na uwezo wa kutenda wa mwanafunzi.	Anatumia mpango binafsi wa elimu kwa kuzingatia taarifa za awali, uwezo wa kutenda wa mwanafunzi na malengo ya mpango kwa mwanafunzi.	Anatumia mpango binafsi wa elimu kwa kuzingatia taarifa za awali, uwezo wa kutenda wa mwanafunzi, malengo ya mpango na kuonesha vipindi vya utekelezaji kwa mwanafunzi.	Anatumia mpango binafsi wa elimu kwa kuzingatia taarifa za awali, uwezo wa kutenda wa mwanafunzi, malengo ya mpango, kuonesha vipindi vya utekelezaji na kuainisha wataalamu na vifaa mbalimbali vitakavyohitajika kwa mwanafunzi.	
		d) Kutathmini mpango binafsi wa elimu	Mpango binafsi wa elimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji umetathminiwa kwa kutumia vipengele vitano.	Anatathmini vipengele viwili vya mpango binafsi wa elimu kwa mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anatathmini vipengele vitatu vya mpango binafsi wa elimu kwa mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anatathmini vipengele vinne vya mpango binafsi wa elimu kwa mwanafunzi kwa kutoa mifano	Anatathmini vipengele vitano vya mpango binafsi wa elimu kwa mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	4.2 Kuandaa mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	a) Kueleza dhana ya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji	Dhana ya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji imeelezwa.	Anaeleza maana ya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza maana na sifa za mpango wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza maana na sifa na umuhimu wa mpango wa ufundishaji.	Anaeleza maana na sifa na umuhimu wa mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kuhusianisha na mazingira.	5
		b) Kubainisha vipengele vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji	Vipengele vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji vimebainishwa.	Anabainisha vipengele viwili vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anabainisha vipengele vitatu vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anabainisha vipengele vinne vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano.	Anabainisha vipengele vitano vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano kwa kuhusianisha na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kufafanua hatua za kuandaa mpango wa ufundishaji na ujifunzaji wa elimu	Hatua tano za kuandaa mpango wa ufundishaji na ujifunzaji wa elimu zimefafanuliwa.	Anafafanua hatua mbili za kuandaa mpango wa ufundishaji na ujifunzaji wa elimu.	Anataja na kufafanua hatua tatu za kuandaa mpango wa ufundishaji	Anafafanua hatua nne za kuandaa mpango wa ujifunzaji na ufundishaji wa elimu kwa kutoa mifano.	Anafafanua hatua tano za kuandaa mpango wa ufundishaji na ujifunzaji wa elimu kwa kutoa mifano kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	
		d) Kutathmini mpango wa ufundishaji na ujifunzaji	Mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji umetathminiwa kwa kutumia vipengele vitano.	Anatathmini vipengele viwili vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anatathmini vipengele vitatu vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anatathmini vipengele vinne vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anatathmini vipengele vitano vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kutumia mpango wa ufundishaji na ujifunzaji	Mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji umetumika kwa kuzingatia vipengele sita.	Anatumia mpango wa ujifunzaji na ujifundishaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kipengele kimoja.	Anatumia mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia vipengele viwili.	Anatumia mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia vipengele vinne.	Anatumia mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia vipengele sita.	
		f) Kuandaa na kutumia kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji	Kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa siku tano imeandaliwa.	Anaandaa kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa siku moja.	Anaandaa na kutumia kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa siku mbili kati ya tano.	Anaandaa na kutumia kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa siku tano.	Anaandaa na kutumia kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa siku tano na kutoa tahmini.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	4.3 Kubaini wadau wa mpango wa elimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	a) Kueleza dhana ya wadau wa mpango wa elimu kwa mwanafunzi	Dhana ya wadau wa mpango wa elimu kwa mwanafunzi imeelezwa (maana, sifa umuhimu na changamoto).	Anaeleza maana ya wadau wa mpango wa elimu kwa mwanafunzi.	Anaeleza maana na sifa ya wadau wa mpango wa elimu kwa mwanafunzi.	Anaeleza maana na sifa ya wadau wa mpango wa elimu kwa mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anaeleza maana, sifa umuhimu na changamoto za wadau wa mpango wa elimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira.	4
		b) Kubainisha wadau wa mpango ya elimu	Wadau sita wa mpango ya elimu wamebainishwa.	Anabainisha wadau wawili wa mpango ya elimu na kwa kutofautisha kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha wadau watatu wa mpango ya elimu na kuwatofautisha kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha wadau wanne wa mpango ya elimu na kuwatofautisha kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anabainisha wadau sita wa mpango ya elimu na kuwatofautisha kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya Vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kueleza umuhimu wa kushirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji	Umuhimu wa kushirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji umeelezwa kwa kutoa hoja sita.	Anaelezea umuhimu wa kushirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa hoja mbili.	Anaelezea umuhimu wa kushirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa hoja tatu.	Anaelezea umuhimu wa kushirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa hoja nne na kutoa mifano.	Anaelezea umuhimu wa kushirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa hoja sita na kutoa mifano kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Orodha ya Machapisho

- Nelson, C., Dijk., J.V., Oster. T., & McDonnell, N. (2009). *Child-Guided strategies: The Van Dijk approach to assessment for understanding children and youth with sensory impairment and multiple disabilities*. New York, United States of America: House for the Blind Inc.
- Taasisi ya Elimu Tanzania. (1999). *Muhtasari wa mafunzo ya ualimu ngazi ya astashahada*; Mbinu za kufundishia Kiswahili. Dar es Salaam. Tanzania: Wizara ya Elimu na Utamaduni.
- Taasisi ya Elimu Tanzania. (2003). *Muhtasari wa mafunzo ya ualimu ngazi ya cheti-mbinu za kufundishia na kujifunza Kiswahili*. Dar es Salaam, Tanzania: Wizara ya Elimu na Utamaduni.
- Taasisi ya Elimu Tanzania. (2003). *Muhtasari wa Haiba na Michezo kwa shule za Msingi*. Dar es Salaam, Tanzania: Wizara ya Elimu na Utamaduni.
- Taasisi ya Elimu Tanzania. (2005). *Muhtasari wa Kiswahili – kwa shule za Msingi*. Dar es Salaam, Tanzania: Wizara ya Elimu na Utamaduni.
- Taasisi ya Elimu Tanzania. (2005). *Mpango wa mafunzo ya ualimu kazini daraja la IIIC/B – IIIA- Moduli ya somo la Kiswahili somo la 1*. Dar es Salaam, Tanzania: Wizara ya Elimu na Utamaduni.
- Taasisi ya Elimu Tanzania. (2005). *Mpango wa mafunzo ya walimu kazini daraja la IIIC/B – IIIA –Moduli ya somo la Kiswahili*. Dar es Salaam, Tanzania: Wizara ya Elimu na Utamaduni.
- Taasisi ya Elimu Tanzania. (2008). *Mwongozo wa kuchopeka maudhui ya elimu ya uraia wa dunia katika mtaala wa ualimu ngazi ya astashahada*. Dar es Salaam. Tanzania: Wizara ya Elimu na Utamaduni.
- UNESCO. (2005). *Global citizenship education*. Topics and Learning Objectives.